Forfatteroversigt

Føla med

Kontakt

SPROGMUSEET Redaktør: Ole Stig Andersen

Pæn tone i dansk politik

Af Christian Elmelund-Præstekær 17. december 2009 • I kategorien Medier • 🔠 🖂 👪 🥥

Danske politikere taler pænt til hinanden. En påstand der øjensynligt er provokerende for mange journalister, politikere og såkaldt almindelige danskere. Ikke desto mindre er den min, og jeg mener at have belæg for den i min ph.d.-afhandling, som rummer en omfattende indholdsanalyse af partiernes kampagneudsagn i forbindelse med valg til Folketinget.

Berlingske Tidende kunne den 15. december fortælle, at 60 procent af befolkningen ifølge en ny Gallup-måling mener, at den politiske

Folketingssalen (Foto: ft.dk)

tone er blevet hårdere gennem de seneste ti år. Samtidig foretog avisen en politiker-voxpop med de prominente politikere Villy Søvndal, Pia Kjærsgaard og Niels Helveg Petersen, ligesom avisen indhentede en kommentar hos den tidligere spindoktor Niels Krause-Kjær. Alle fire var enige med borgerne i, at det politiske klima for tiden går mere i $retning \ af \ en \ istid \ end \ en \ global \ opvarmning - se \ også \ kapitel \ 8 \ i \ bogen \ \underline{Teflon \ \& \ bullshit}. \ Hvad \ er \ så \ op \ og \ ned?$

Har jeg eller det samlede korps af politikere, borgere og medieeksperter ret? Måske har vi alle ret, i hvert fald har jeg bevist, at danske partier og politikere ikke er blevet mere negative i deres kampagnemateriale, men det hindrer ikke, at de i dag anvender en skarpere retorik mellem valgkampene, ligesom det heller ikke hindrer medierne i at sætte fokus på konflikter og negativitet i højere grad end tidligere.

Undersøgelsen

I min analyse har jeg studeret alle opstillede partiers avisannoncer og valgprogrammer samt deres medvirken i de tvtransmitterede afslutningsdebatter og DR's såkaldte Krydsild-programmer. Endelig har jeg studeret de ledende politikeres læserbreve i de store, landsdækkende dagblade. Det har jeg gjort for alle fem valgkampe forud for folketingsvalgene i 1994, 1998, 2001 og 2005. Alt i alt har jeg på denne måde analyseret mere end 20.000 budskaber fra de forskellige partier i de forskellige valgkampe.

Konklusionen er klar: 79 procent af de analyserede budskaber er positive, mens kun 21 er negative. Lidt firkantet sagt bruger politikere og partier altså mindre end en fjerdedel af deres kampagnekommunikation på at kritisere deres modstandere og næsten fire femtedele på at tale om deres egen politik. Der er ingen tvivl om, at der bliver ført negativ kampagne i Danmark, men omfanget er noget mindre end i eksempelvis USA, som af den ene eller anden grund ofte fungerer som forbillede eller skræmmebillede, alt efter temperament.

Spørgsmålet er så, om de danske valgkampagner er blevet mere negative siden 1994 eller 1998, sådan som et flertal af danskerne altså mener. Igen er konklusionen klar og entydig: Nej, det er ikke tilfældet. Således var den samlede andel af negative budskaber 23 procent i alle valgkampene på nær i 2001-valget, hvor andelen faldt til 17 procent. Jeg har desværre ikke haft adgang til helt sammenlignelige data for 2007-valget, men i de kommunikationskanaler, der er med i alle årene siden 1994, er der ikke nogen forskel på 2007 og de foregående år. Tonen i partiernes valgkamp har altså været ganske konstant gennem mindst 15 år.

Hvorfor opfatter folk tonen som hårdere?

Det er dernæst interessant at overveje, hvorfor de fleste opfatter tonen som mere hård i dag end for et eller to årtier siden, når det nu strider mod de faktiske forhold. Der kan være flere svar, som jeg kort vil fremhæve.

For det første har mennesker notorisk svært ved at sammenligne nutiden med fortiden alene ud fra hukommelsen. Det svarer fuldstændig til, at mine bedsteforældre bestemt mente, at der oftere var hvid jul i gamle dage. Fakta er $if {\it old} \ \underline{\rm DMI} \ imidler tid, \ at \ der \ har \ været \ lands dækkende \ hvid \ jul \ to \ gange \ i \ min \ levetid, \ fire \ gange \ i \ min \ fars \ og \ seks$ gange i min farfars, hvilket passer helt fint med, at min far er dobbelt så gammel som jeg, mens min farfar ville have været tre gange så gammel, hvis han stadig havde været blandt os.

For det andet har jeg kun analyseret partiernes valgkampskommunikation. Det er derfor muligt, at partierne rent faktisk har skruet bissen på de i senere år, når man ser på perioderne mellem valg. Det er ikke helt usandsynligt, at det er tilfældet. I hvert fald kan man i højere grad i dag end i 1994 tale om permanent valgkamp, så hvis partierne generelt er mere på nakken af hinanden i valgkampe end uden for valgkampe, kunne denne udvikling medføre et generelt mere koldt klima politikerne imellem.

For det tredje har at jeg alene studeret partiernes angreb på hinanden – og altså ikke den politiske retorik i et bredere perspektiv. Når Helveg Petersen i den nævnte Berlingske-artikel hævder, at nogle politikere bruger et grovere og mere fordømmende sprog end tidligere i eksempelvis indvandrerdebatten, kan det altså godt være rigtigt. Det har jeg ikke undersøgt. Og det har andre, så vidt jeg er orienteret, heller ikke undersøgt på systematisk vis.

For det fjerde har jeg kun studeret, hvad man kan kalde officiel politisk kommunikation, ikke korridorsnak og andre bemærkninger, der måtte falder i en hektisk politikerhverdag. Når Pia Kjærsgaard i nævnte artikel fra Berlinske

Seneste sprognyheder 📶

- Sprogforskerne fandt en skat i skoven | politiken.dk
- Lille indsats styrker små børns sprog \mid
- Lad os komme det danske 'jantekomma' til 26/4 livs | politiken.dk
- 23/4 Ud med sproget Berlingske Mener | www.b.dk
- Unikt runefund i centrum af Odense | videnskab.dk
- John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 | 4/1 www.nytimes.com
- Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice | www.theguardian.com
- 20/5 Bill Funding Native Language Programs Passes | mtpr.org
- Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music \mid wam.org.au
- Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online | nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Medier'

Fødevareetiketter: Hvad står der på vores mad?

dk.kultur.sprog

Bare bryster, blåt blod og blå blink

Pædofile bogstaver

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Monica Scheuer til Jødiske efternavne

jane til Jødiske efternavne

InglêS til Sprogene i Mozambique

Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?

Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?

Henrik Klindt-Jensen til Ded borrijnholmska måled

Artikler om

brokker sig over at være blevet kald "ekskrement-luder" og "rotte" af kolleger, har jeg ikke grund til at betvivle hende, men den slags spydigheder kommer ikke på tv eller i aviserne. Det er så godt som sikkert. Og spørgsmålet er naturligvis, om politikere ikke altid har talt mindre pænt om hinanden i lukkende rum end i offentlige udtalelser.

Endelig, for det femte er det meget muligt, at mediernes dækning af dansk politik har ændret sig siden 1994. I hvert fald er konkurrencen mellem medier og journalister blevet øget markant i takt med de vigende annonceindtægter og fremvæksten af nye medier. Journalisterne kan derfor føle, at der skal mere saft og kraft i deres historier for at give dem synlighed i dag end for 15 år siden. Samtidig er det ikke raketvidenskab, at konflikter og personstridigheder har stor nyhedsværdi, og at medierne derfor har en tendens til at sætte mere fokus på partiernes negative kampagner end de positive. Endelig følger de fleste almindelige vælgere med i politik gennem medierne, så den generelle opfattelse af at tonen er blevet hårdere, kan altså skyldes, at mediernes præsentation af politikken er blevet skarpere vinklet – uden at politikere rent faktisk taler mindre pænt til og om hinanden af den grund.

Det politiske sprog er en kompleks størrelse

Konklusionen må være, at det politiske sprog er en kompleks størrelse, som er svær at blive klog på i nogen enkeltstående undersøgelse. Det er derfor også problematisk at stille danskerne og tilfældige politikere spørgsmålet om, hvorvidt sproget eller tonen i sproget har forandret sig set over et eller flere årtier. Folk opfatter simpelthen spørgsmålet så forskelligt, at de ender med at svare på helt forskellige ting. Jeg har solidt belæg for at konkludere, at partiernes og politikernes egen, offentlige kampagnekommunikation ikke er blevet hårdere siden 1994, men jeg venter i spænding på at andre med interesse for den politiske retorik går i krig med specialer eller ph.d.-afhandlinger, som kan give svar på en eller flere af de fem grunde til forvirring, jeg har ridset op ovenfor.

Christian Elmelund-Præstekær, ph.d., adjunkt Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet

Læs også:

- Hvad sker der med dansk skriftsprog på internettet? En stadig større del af de tekster som offentliggøres og læses
 på internettet, er skrevet af ikkeprofessionelle skribenter, og tekster af professionelle og ikkeprofessionelle optræder mellem
 biograden. I forbold till
- Coole Songs Downloaden om engelsk påvirkning af dansk og tysk Tysktalende med kendskab til dansk har
 tit oplevelsen af at dansk optager flere anglicismer, altså lån fra engelsk, end tysk gør. Flere forhold peger dog på at det
 snarere kunne...
- 3. Hvordan man ikke lærer italiensk (og heller ikke dansk) Mængden af utålelige reality-shows og konkurrencer i tv er så overvældende at det er noget nær umuligt at undgå dem hvis man overhovedet vil se fjernsyn. Man kan zappe væk,...
- 4. Ord med fordømmelsespotentiale I et tidligere indlæg her i Sprogmuseet har jeg antydet, at ordet sprogsyn ligesom ordet menneskesyn har fordømmelsespotentiale. Betegnelsen opfandt jeg til lejligheden og den er vist selvforklarende. Jeg overvejede...

Tagget med: aviser, Berlingske Tidende, dagblade, dansk politik, DR, Folketinget, folketingsvalg, Gallup, indholdsanalyse, journalister, mediedækning, negativ kampagne, partierne, Pia Kjærsgaard, politik, politisk kommunikation, politisk retorik, Teflon & bullshit, tonen, tv

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter engelsk esperanto Formidling fransk identitet konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
anuar 2015	Ethnologue: Languages of the World
ecember 2014	Forvo – All the Words in the
ovember 2014	World. Pronounced.
aj 2014	LL-Map: Language and Location
narts 2014	Minority Rights Group
ebruar 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
ktober 2013	UNESCO Atlas of the World's
gust 2013	Languages in Danger
ts 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
nuar 2013	Structures (WALS)
cember 2012	
vember 2012	Resurser
tober 2012	
otember 2012	Bogstavlyd
2012	Dansk sprognævn
ni 2012	Den danske ordbog
aj 2012	Dialekt.dk
ril 2012	dk.kultur.sprog
rts 2012	Korpus.dk
ruar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
uar 2012	Ordbog over det danske sprog
cember 2011	Ordnet. Dansk sprog i ordbøger
ember 2011	og korpus
per 2011	Sproget.dk
tember 2011	Svenska Akademien
ust 2011	⊖ (Schwa.dk)
011	
2011	
aj 2011	
oril 2011	
narts 2011	
bruar 2011	
nuar 2011	
ecember 2010	
ovember 2010	
ktober 2010	
eptember 2010	
ni 2010	
aj 2010	
il 2010	
arts 2010	
bruar 2010	
nuar 2010	
ecember 2009	
ovember 2009	
ktober 2009	
eptember 2009	
gust 2009	
2009	
ni 2009	

maj 2009 april 2009 marts 2009

© 2016 SPROGMUSEET • Kører på WordPress. Tema baseret på Mimbo